

Borzalmas emlékek (II.)

Anton Bauer 15 éves volt a kitelepítéskor. Az első transzporttal érkezett Budaörsről Mannheimbe. Később Heilbronnban talált munkát és lakhelyet. Az első szálláshelyének, ahol hatan laktak egy pincehelyiségben, még utcai ablaka sem volt, és ha valahova el akart menni, át kellett másznia a kerítésen. Az 1946 elején kitelepítettek a megérkezésig nem hitték el, hogy Németországba viszik ki őket, azt hitték hogy Oroszország lesz a végállomás. Az 5-6 napos út alatt először Bécsben és Salzburgban állt meg a vonat. Hogy mit csomagoltak hirtelen össze, maguk mögött hagyva házat, berendezést? Anton Bauer édesapja például a metszőollót...

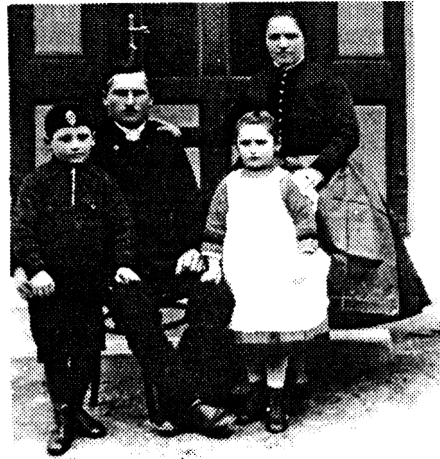
Elizabeth Bauer 16 éves volt 1947-ben, amikor az utolsók között megkapták a parancsot a csendőröktől, hogy csomagoljanak. Az édesapja – akit internáltak – 1948 januárjában követte őket. Mivel az édesanyjának nem volt munkája Németországban, a fiatal lány és testvérei tartották el, akiknek sikerült elhelyezkedni. Körülbelül egy márkát kaptak naponta akkor, amikor egy kerékpár 130 márkába került. „Dolgoztunk, spóroltunk, s most mindegyikünknek van önálló háza, van, akinek több is” – mondja. Az első évben még úgy gon-

---

Kétrészes sorozatunkban lejegyeztük olyan volt budaörsiek visszaemlékezését, akik immár fél évszázada Németországban élnek.

---

dolták, hogy előbb-utóbb hazatérhetnek Budaörsre. Azután a sors úgy hozta, hogy amikor viszonylag későn – hiszen a többség 1963–64-ben tért vissza először – 1973-ban először Magyarországra látogatott, már vendégségbe jött ide.

Roza Ritter és férje, Lorenz Hauser hamarosan betöltik a 90. esztendőjüket. Már a kitelepítést is felnőtként élték tehát meg. Az idős asszony ma azt mondja, hogy ha tudták volna, hogy milyen élet vár rájuk, nem féltek volna annyira. De 1947-ben, amikor már azt hitte, hogy rájuk nem kerül sor, és mégiscsak megjelentek a csendőrök a kapuban, Roza képtelen volt megmozdulni, csomagolni, mert pánikba esett, és sokkot kapott. Németországban először egy táborba érkeztek a férjével és a két gyerekükkel, ahonnan az első szabadulást a textilgyári munkalehetőség jelentette, ahol 9 évig dolgozott.

Katharin Rittert nem telepítették ki, mert 1944 decemberében, 17 évesen maga menekült ki Németországba egy Lipcse melletti kisvárosba a Magyarországra bejövő oroszok elől. Azért nem jött vissza Magyarországra – mondja –, mert 1945 márciusában kapott egy engedélyt, hogy Ausztriában, Graz mellett dolgozhat. Azután jött egy olyan rendelkezés, hogy aki nem osztrák, annak távoznia kell az országból, ezért ment tovább Németországba. Itt találkozhatott 1946 augusztusában az édesanyjával, akit a többi budaörsivel együtt időközben kitelepítettek.